

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 28 października 2010 r.

Pan
prof. dr hab. Andrzej Nowakowski
Rektor Akademii
Humanistyczno - Ekonomicznej
w Łodzi

KNO-4101-02-03/2010
P/10/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK* Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Akademię Humanistyczno - Ekonomiczną w Łodzi (*AHE* lub *Akademia*), w zakresie wykorzystania środków publicznych w latach 2008-2010 (do 30 czerwca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 7 lipca 2010 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Akademii, mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Formułując pozytywną ocenę Najwyższa Izba Kontroli wzięła przede wszystkim pod uwagę zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków publicznych przez Akademię.

W badanym okresie Akademia prowadziła zajęcia dydaktyczne na trzech Wydziałach podstawowych w Łodzi (Humanistycznym, Artystycznym oraz Informatyki, Zarządzania i Transportu), pięciu Wydziałach Zamiejscowych (Bydgoszcz, Bytom, Gdańsk, Warszawa, Wodzisław Śląski) oraz w Zamiejscowych Ośrodkach Dydaktycznych (ZOD) prowadzonych w różnych miastach na terenie kraju, których liczba uległa zwiększeniu z dziewięciu w 2008 r. do 41 na koniec czerwca 2009 r.

W okresie objętym kontrolą AHE otrzymała środki publiczne w wysokości 41.630,78 tys. zł w tym:

- 1) z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego środki w łącznej kwocie 40.324,2 tys. zł (2008 r. – 16.519,5 tys. zł, 2009 r. – 16.591,0 tys. zł i 2010 r. – 7.213,7 tys. zł), z tego:
 - a) 40.064,7 tys. zł na pomoc materialną dla studentów (2008 r. – 16.429,6 tys. zł, 2009 r. – 16.429,6 tys. zł, 2010 r. - 7.205,5 tys. zł),
 - b) 188,5 tys. zł na stypendia za osiągnięcia w nauce oraz wybitne osiągnięcia sportowe (2008 r. – 66,3 tys. zł, 2009 r. – 122,2 tys. zł),
 - c) 26,8 tys. zł na realizację jednego projektu badawczego habilitacyjnego pn. „Badanie nad kulturą wizualną: geneza, przedmiot i metody badań, główne problemy teoretyczne oraz typologia” ze środków na naukę (2009 r. - 18,5 tys. zł, 2010 r. - 8,3 tys. zł),
 - d) 1,3 tys. zł na prowadzenie zajęć z przysposobienia obronnego dla studentów (w 2008 r.),
 - e) 43,0 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne studentów ponoszone przez Uczelnię (2008 r. – 22,3tys. zł, 2009 r. – 20,7 tys. zł);
- 2) z Ministerstwa Zdrowia kwotę w wysokości 951,9 tys. zł na realizację studiów pomostowych dla pielęgniarek;
- 3) z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 134,6 tys. zł na dofinansowanie zakupu i montażu urządzeń wspomagających słyszenie w ramach realizacji programu pn. „Pitagoras 2007 – pomoc osobom z uszkodzeniami słuchu”;
- 4) z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) – 220 tys. zł na realizację projektu „Studia Podyplomowe – Akademia Sieci Cisco”.

Uczelnia realizowała także projekty objęte dofinansowaniem ze środków, Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) – 18 projektów i Komisji Europejskiej - 35 projektów w ramach dziewięciu programów. W ramach ww. projektów cztery (na łączną kwotę 3.506,5 tys. zł) związane były z działalnością dydaktyczną Uczelni, tj. dot. studiów pomostowych pielęgniarek (3 umowy) oraz studiów podyplomowych pn. Akademia Sieci Cisco.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: prowadzenia studiów podyplomowych informatycznych pn. *Akademia Sieci Cisco* w Wydziale Zamiejscowym AHE w Bydgoszczy bez posiadania uprawnień do kształcenia na kierunku *informatyka* oraz

niezawarcia umowy partnerskiej z uczelnią posiadającą uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych informatycznych.

Akademia prowadziła studia podyplomowe informatyczne pn. *Akademia Sieci Cisco* w Wydziale Zamiejscowym AHE w Bydgoszczy bez posiadania uprawnień do kształcenia na kierunku informatyka, co stanowiło naruszenie art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, ze zm.), zwaną dalej *Psw*.

Studia podyplomowe były dofinansowane, w ramach Projektu *Studia Podyplomowe – Akademia Sieci Cisco*, na podstawie umowy zawartej z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie (PARP), z dnia 29 grudnia 2008 r. na kwotę 979,9 tys. zł, (umowa zawarta na okres od 2 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.).

W związku z utratą przez AHE z dniem 2 września 2009 r. uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku informatyka, PARP zawiesiła realizację projektu, a jego kontynuacja miała nastąpić po zawarciu umowy z partnerem uprawnionym do prowadzenia studiów podyplomowych na kierunku informatyka. Uczelnia, do czasu zakończenia kontroli NIK, tj. 2 lipca 2010 r. nie zawarła umowy partnerskiej.

Ponadto Najwyższa Izba kontroli stwierdziła, że w okresie objętym kontrolą zmniejszyła się liczba studentów kształcących się w Akademii, z 36.023 według stanu na dzień 30 listopada 2008 r. do 23.924 na dzień 30 listopada 2009 r. (o 33,6%), i 17.079 na dzień 31 czerwca 2010 r. (o 52,6% w porównaniu do 2008 r. i o 28,6% w porównaniu do 2009 r.).

Spadek liczby studentów był związany z decyzjami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie cofnięcia uprawnień do prowadzenia studiów na dwóch kierunkach: „informatyka” (z dnia 2 września 2009 r.) i „zarządzanie” (z dnia 13 października 2009 r.) oraz wszczęciem z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia pozwolenia na utworzenie Akademii oraz nakazu jej likwidacji (z dnia 3 lipca 2009 r.).

1. Na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Minister), wydanych na podstawie art. 11 ust. 6 *Psw*, zostały cofnięte uprawnienia Akademii do prowadzenia studiów:
 - 1) I i II stopnia na kierunku „informatyka” - z rygorem natychmiastowej wykonalności (decyzja z dnia 2 września 2009 r.),

- 2) I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich na kierunku „zarządzanie” - ze skutkiem na dzień zakończenia semestru zimowego roku akademickiego 2009/2010, jednak nie później niż z dniem 28 lutego 2010 r. (decyzje z dnia 13 października 2009 r.).

Podstawą decyzji Ministra były negatywne oceny jakości kształcenia na tych kierunkach sformułowane w uchwałach Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej (PKA) i utrzymane w mocy w ramach procedur o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. W dniu 3 lipca 2009 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia pozwolenia na utworzenie uczelni oraz nakazu jej likwidacji, z uwagi podejrzenie rażącego naruszenia prawa przez Akademię polegającego na prowadzeniu kształcenia poza siedzibą Uczelni z przekroczeniem przepisów *Psw*.

W wyniku kontroli Akademii przeprowadzonych przez Ministerstwo w dniach: 6, 7 i 22 kwietnia 2009 r. oraz 14, 20 i 21 czerwca 2009 r., w tym Punktów Informacyjno-Rekrutacyjnych (PIR), stwierdzono m.in. nielegalne (bez posiadania wymaganych uprawnień) prowadzenie studiów za granicą bez zgody Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz prowadzenie zajęć poza siedzibą uczelni i placówkach niespełniających ustawowych warunków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Kontrola wykazała, że w PIR-ach, których celem miało być ułatwianie kandydatom na studia uzyskania informacji i składania dokumentów, a studentom AHE dostępu do Internetu i materiałów dydaktycznych, prowadzono nielegalnie działalność dydaktyczną (w tym w dziewięciu PIR-ach prowadzonych za granicą).

Pomimo wdrożenia przez Akademię programu naprawczego, ponowna kontrola Ministerstwa NiSW przeprowadzona w dniach 10-11 lutego 2010 r. oraz wizytacje w dniach 30-31 stycznia i 6-7 lutego 2010 r. w dziesięciu ZOD-ach, wykazały nadal istnienie wielu nieprawidłowości, m.in. prowadzenia w 4 ZOD-ach na kierunku pedagogika i filologia: Tarnowie, Lublinie, Opolu i Bytomiu studiów II stopnia bez wymaganych uprawnień oraz oferowania w ZOD-ie w Opolu studiowania na czterech kierunkach (*zarządzanie, transport, politologia, filologia angielska*) niezgłoszonych do Ministerstwa.

3. Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2010 r. Minister przedłużył termin zakończenia postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na utworzenie uczelni oraz nakazu jej likwidacji do dnia 31 sierpnia 2010 r, a następnie do dnia 31 października 2010 r. (postanowienie z dnia 20 sierpnia 2010 r.).

Kolejne przedłużenie terminu było spowodowane koniecznością uwzględnienia w prowadzonym postępowaniu, uchwały Prezydium PKA w sprawie powtórnej oceny jakości kształcenia na kierunku *pedagogika* oraz realizacją przez AHE także po rozpoczęciu roku akademickiego 2010/2011 zaleceń pokontrolnych Ministerstwa. Zaznaczyć przy tym należy, że Prezydium PKA w uchwale z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie powtórnej oceny jakości kształcenia na kierunku *pedagogika* prowadzonym na Wydziale Humanistycznym AHE na poziomie pierwszego i drugiego stopnia oraz w 32 spośród 41 ZOD – ach tego Wydziału wydało negatywną ocenę w tym zakresie, a w dniu 2 września br. – w wyniku wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Prezydium PKA wydało ocenę warunkową, ustalając termin następnej oceny w roku akademickim 2010/2011.

Ostateczna decyzja Ministra kończąca wszczęte, a następnie dwukrotnie przedłużane postępowanie w sprawie cofnięcia pozwolenia na utworzenie uczelni oraz nakazu jej likwidacji, będzie uzależniona od programu naprawczego Akademii.

4. W wyniku ko-ntroli NIK stwierdzono, że w Statucie Akademii nie zostały określone warunki i tryb tworzenia, likwidacji i przekształcania jednostek organizacyjnych, tj. wydziałów podstawowych, wydziałów zamiejscowych oraz ZOD-ów, co było niezgodne z art. 84 ust. 4 Psw.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) podjęcie skutecznych działań mających na celu zawarcie umowy partnerskiej z uczelnią posiadającą uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych informatycznych oraz umowy z PARP, umożliwiających zakończenie zgodnie z prawem, studiów podyplomowych *Akademia Sieci Cisco*,
- 2) zapewnienie warunków prowadzenia działalności dydaktycznej zgodnie z wymogami prawa oraz właściwego postępowania w przypadkach zaprzestania spełniania przez jednostki organizacyjne Akademii warunków do prowadzenia studiów,

- 3) określenie w statucie Akademii warunków i trybu tworzenia, likwidacji i przekształcania jednostek organizacyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Rektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.